

Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018

Sborník k odbornému semináři pořádanému Ústavem zemědělské ekonomiky a informací pod záštitou a s finančním přispěním Ministerstva zemědělství, Úseku lesního hospodářství ve dnech:

8. 10 2014 v Hranicích na Moravě

15. 10. 2014 v Brně

5. 11. 2014 v Kostelci nad Černými lesy a

12. 11 2014 v Písku.

Odborný garant semináře:

Ing. Jiří John

ředitel odboru hospodářské úpravy a ochrany lesů (16210)

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17

110 00 Praha 1 – Nové Město

tel.: +420 221 812 817

e-mail: jiri.john@mze.cz

Organizační garant semináře:

Kristýna Stránská

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Mánesova 1453/75

120 56 Praha 2 - Vinohrady

tel.: 222 000 433, mobil: 724 571 858

e-mail: stranska.kristyna@uzei.cz

ÚVOD

Dne 26. června 2014 ministr zemědělství podepsal Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (dále jen „Národní program“). Tento Národní program zajišťuje v České republice dosud nedostatečně upravenou oblast ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v souladu s platnými právními předpisy, mezinárodními úmluvami a dohodami a národními strategiemi České republiky.

Podmínky ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin včetně vyhlášení Národního programu byly stanoveny novelou zákona o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin (zákon č. 149/2003 Sb. ve znění zákona č. 232/2013 Sb.). Dále bylo nezbytné stanovit některé podrobnosti týkající se dané problematiky prováděcí vyhláškou, jejíž návrh byl předložen a schválen v prvním pololetí roku 2014. Jedná se o vyhlášku č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin, která nabyla účinnosti dnem 1. srpna 2014.

Pravidla poskytování a čerpání finančních podpor na udržování a využívání genetických zdrojů lesních dřevin jsou pro jednotlivé účastníky Národního programu stanoveny v Zásadách, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, stanovují pravidla pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (dále jen „Zásady“). Zásady byly podepsány ministrem zemědělství 27. srpna 2014.

V samostatné části A tohoto sborníku je uveden text Národního programu a v samostatné části B text Zásad.

ČÁST A

Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2020

NÁRODNÍ PROGRAM
OCHRANY A REPRODUKCE GENOFONDU
LESNÍCH DŘEVIN

na období 2014–2018

**Ministerstvo zemědělství,
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 - Nové Město**

(č. j. 39535/2014-MZE-16212)

Schvaluji:

Ing. Marian Jurečka, v. r.
ministr zemědělství

Praha 26. června 2014

OBSAH	Str.
I. Úvod	3
II. Historický vývoj právních předpisů o nakládání s genetickými zdroji lesních dřevin v české republice	5
III. Účel Národního programu	6
IV. Cíle Národního programu	7
V. Organizační struktura Národního programu	7
VI. Ochrana a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin	9
VII. Shromažďování, hodnocení a evidence genetických zdrojů lesních dřevin	10
VIII. Poskytování vzorků genetických zdrojů lesních dřevin	10
IX. Mezinárodní spolupráce	11
X. Financování Národního programu	12
XI. Přílohy	12
Příloha 1 – Mezinárodní závazky a právní předpisy týkající se genetických zdrojů lesních dřevin	13
Příloha 2 – Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin	14

Ministerstvo zemědělství České republiky (dále jen „ministerstvo“) vyhláší na období 2014 až 2018 Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin (dále jen „Národní program“) podle § 2a zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 149/2003 Sb.“).

Tento Národní program zajišťuje v České republice dosud nedostatečně upravenou oblast ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin a uvádí tuto oblast do plného souladu s platnými právními předpisy a mezinárodními úmluvami a dohodami. Jedná se zejména o naplnění Úmluvy o biologické rozmanitosti zveřejněné ve Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 134/1999 Sb., o přijetí Úmluvy o biologické rozmanitosti dne 5. června 1992 v Rio de Janeiru (dále jen „Úmluva o biologické rozmanitosti“), dále o naplnění závěrů ministerských konferencí Forest Europe (Štrasburk 1990, Helsinky 1993, Lisabon 1998, Vídeň 2003, Varšava 2007 a Oslo 2011) a v neposlední řadě o naplnění cílů aktualizované Státní politiky životního prostředí České republiky 2012-2020 schválené usnesením vlády č. 6 ze dne 9. ledna 2013 (dále jen „Státní politika životního prostředí České republiky“) a Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky schválené usnesením vlády České republiky č. 620 ze dne 25. května 2005 (dále jen „Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky“).

Národní program rovněž dotváří právní a organizační rámec nezbytný pro zajištění efektivního a setrvalého využívání genetických zdrojů lesních dřevin v souladu s potřebami lesního hospodářství a zásadami trvale udržitelného hospodaření v lesích. Národní program upravuje podmínky a postupy ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin původních na území České republiky, jejichž seznam je uveden v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin (dále jen „lesní dřeviny“).

Hlavním cílem Národního programu je zachovat a reprodukovat genofond lesních dřevin jako součást národního bohatství pro budoucí generace.

Národní program se vyhláší ke dni 1. 7. 2014.

I. ÚVOD

Biologická rozmanitost (biodiverzita) je souhrnným názvem pro všechny formy života, existující na Zemi, a zahrnuje ekosystémy, které tyto formy vytvářejí. Současná biodiverzita je výsledkem po miliardy let probíhající evoluce, ovlivňované přírodními procesy a v poslední době stále více i člověkem.

Genová diverzita představuje souhrn celkové genetické informace obsažené v genech jedinců všech organismů, které obývají Zemi. Druhová diverzita je rozmanitost všech žijících druhů organismů na Zemi. Ekosystémová diverzita je rozmanitost biotopů a na ně vázaných společenstev živých organismů v biosféře.

Podle Úmluvy o biologické rozmanitosti každá smluvní strana v souladu se svými specifickými podmínkami a možnostmi vytváří národní strategie, plány či programy pro

ochranu a trvale udržitelné využívání biodiverzity. Světové společenství v rámci mezinárodní Úmluvy o biologické rozmanitosti usiluje o zastavení každoročního úbytku mnoha známých i dosud vědecky nepopsaných druhů. Sekretariát Úmluvy o biologické rozmanitosti zveřejnil dne 10. května 2010 publikaci o globálním vyhodnocení stavu biodiverzity – 3. vydání Výhledu vývoje globální biologické rozmanitosti (Global Biodiversity Outlook 3), kde je uvedeno, že společný globální cíl představitelů vlád a států ze Světového summitu o udržitelném rozvoji v Rio de Janeiru v roce 2002, kterého mělo být dosaženo v roce 2010, nebyl naplněn. Naopak, alarmující trendy v úbytku biologické rozmanitosti pokračují na všech úrovních – genové, druhové i ekosystémové.

V zemědělství je problematika ochrany a reprodukce genetických zdrojů řešena v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství, který předkládá ministerstvo vždy na dobu 5 let. Tento program je stanoven mimo jiné zákonem č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 148/2003 Sb.“). V úvodních ustanoveních zákona č. 148/2003 Sb. je uvedeno, že se nevztahuje na genetické zdroje rostlin, které tvoří reprodukční materiál lesních dřevin s odkazem na zákon č. 149/2003 Sb., který ovšem tuto problematiku až do roku 2013 neřešil. Výše uvedený zemědělský národní program má již dvacetiletou tradici a jeho základním cílem je zachování genetických zdrojů rostlin, mikroorganismů a živočichů významných pro výživu, zemědělství, pro trvalý rozvoj agrárního sektoru a zachování kvality venkovského prostoru.

Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin, přírodě bližší druhová skladba a udržování a zvyšování biologické rozmanitosti lesů jsou významnými prioritami trvale udržitelného lesního hospodářství. Cíle trvale udržitelného lesního hospodářství v souvislosti s genetickými zdroji lesních dřevin byly naformulovány v závěrech ministerských konferencí Forest Europe, především pak ve Štrasburku 1990 (rezoluce S2 – Zachování lesních genetických zdrojů), Helsinkách 1993 (rezoluce H1 – Obecné zásady trvale udržitelného hospodaření v lesích Evropy a H2 – Obecné zásady ochrany a trvale udržitelného zachování biodiverzity evropských lesů) a Lisabonu 1998 (rezoluce L2 – Celoevropská kritéria a ukazatele směrnic na provozní úrovni pro trvale udržitelné hospodaření v lesích).

Ochrana biologické rozmanitosti na úrovni stanovišť a zachování a využívání genofondu lesů patří k základním cílům Státní politiky životního prostředí České republiky. Podle Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky není v právním rámci České republiky dostatečně zohledněno zajištění ochrany lesní biodiverzity a není propracována metodika sledování změn stavu druhové rozmanitosti lesů včetně způsobů popisu současného a přirozeného stavu a způsobů vyhodnocení dopadů působících vnějších vlivů, jako jsou změna klimatu, pronikání invazních druhů, změna způsobu hospodaření apod.

Snaha o zvyšování produkce spolu s rostoucí poptávkou po snadno zpracovatelných sortimentech jehličnatého dříví vedla v minulosti ke změně druhové skladby převážně většiny lesních porostů. Podíl listnatých dřevin na celkové druhové skladbě lesních ekosystémů v současnosti tvoří zhruba jednu čtvrtinu, přičemž přirozenému stavu by odpovídalo jejich téměř dvoutřetinové zastoupení. Nahrazení přirozených strukturálně bohatých a druhově rozmanitých lesů stejnověkými kulturami často jediné dřeviny, stejně jako nedocení

významu provenienční a genetické hodnoty osiva či sadebního materiálu, znamenalo drastický zásah do ekosystému¹.

Česká republika patří k zemím s vysokou lesnatostí, současná rozloha lesa na území České republiky přesahuje jednu třetinu plochy státu. Při prosazování zásad trvale udržitelného obhospodařování lesů je jedním ze základních úkolů zajištění obnovy lesa a zalesňování ze zdrojů vhodného původu a kvality. Vzhledem k tomu, že v lesích České republiky dlouhodobě převládá obnova umělá, představuje podpora péče o genetické zdroje lesních dřevin jednu z klíčových oblastí lesního hospodářství. Kvalita zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin, kontrola jeho identity a dodržování pravidel pro jeho přenos při obnově lesa a zalesňování mají zásadní vliv na budoucí výnos, adaptační schopnosti a ekologickou stabilitu lesních porostů (ekosystémů).

II. HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ O NAKLÁDÁNÍ S GENETICKÝMI ZDROJI LESNÍCH DŘEVIN V ČESKÉ REPUBLICE

Snaha o odpovědné nakládání s genetickými zdroji lesních dřevin a o posuzování jeho vlivu na budoucí stav obnovovaných lesů má v České republice dlouhou tradici, sahající do počátku 20. století.

Již v roce 1927 předložil G. Vincent návrh Směrnic pro celostátní evidenci původu lesního osiva, který však nakonec nebyl realizován. Prvním faktickým právním předpisem v této oblasti bylo vládní nařízení č. 350/1940 Sb., o uchování a vypěstění dědičně hodnotného dorostu stromového v lese. V roce 1950 byl vydán zákon č. 65/1950 Sb., o hospodaření lesními semeny a sazenicemi, na který navazovala prováděcí vyhláška č. 350/1951 Ú. l. a dále Směrnice pro uznávání lesních porostů, stromových skupin a stromů (1952) a Směrnice pro vyhledávání výběrových stromů (1959). V roce 1960 vešel v platnost zákon č. 166/1960 Sb., o lesích a lesním hospodářství (lesní zákon), jeho prováděcí vyhláška č. 17/1961 Sb. a v souvislosti s nimi vydané interní předpisy: Směrnice pro uznávání lesních porostů a výběrových stromů pro sběr osiva – MZLH č. j. 43920/3769/65 doplněné v roce 1973 Instrukcemi k uznávání lesních porostů a výběrových stromů pro sběr osiva – MLVH č. j. 30.524/ORLH/73 a Směrnice pro zakládání semenných porostů a semenných plantáží – MLVH č. j. 13728/ORLH/OLP/71. Od roku 1978 platil zákon ČNR č. 96/1977 Sb., o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství a jeho prováděcí předpisy, zejména Směrnice pro uznávání a zabezpečení zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin a pro jeho přenos – MLVH č. j. 972/OLH-Tv/88.

Principy výše uvedených směrnic byly v roce 1995 zapracovány do ustanovení zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“), především pak do jeho prováděcí vyhlášky č. 82/1996 Sb., o genetické klasifikaci, obnově lesa, zalesňování a o evidenci při nakládání se semeny a sazenicemi lesních dřevin (dále jen „vyhláška č. 82/1996 Sb.“).

---

¹ Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky schválená Usnesením vlády č. 620 ze dne 25. května 2005

Vstupem České republiky do Evropské unie došlo k implementaci evropské právní úpravy do národní legislativy, mimo jiné též v oblasti reprodukčního materiálu lesních dřevin. Zásadním dokumentem v této oblasti je směrnice Rady 1999/105/ES, o uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin na trh, která byla zapracována do národní legislativy zejména zákonem č. 149/2003 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 29/2004 Sb.“). Vyhláška č. 82/1996 Sb. byla s účinností od 1. 4. 2004 zrušena a nahrazena vyhláškou č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.

Dne 1. 1. 2014 nabyl účinnosti zákon č. 232/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), ve znění pozdějších předpisů. Jedním z hlavních důvodů předložení novely zákona č. 149/2003 Sb. byla potřeba stanovit Národní program.

Informace o genetických zdrojích lesních dřevin obsahují i oblastní plány rozvoje lesů² zpracované pro jednotlivé přírodní lesní oblasti České republiky jako nástroj státní lesnické politiky. Jedná se zejména o informace o uznaných zdrojích reprodukčního materiálu, vyhlášených genových základnách a významných populacích lesních dřevin.

III. ÚČEL NÁRODNÍHO PROGRAMU

Ministerstvo vyhláší Národní program na období 2014–2018 za účelem organizačního a věcného zabezpečení uchování a trvalého využívání genetických zdrojů lesních dřevin.

Národní program zabezpečuje všechny nezbytné aktivity, zejména shromažďování, evidenci, dokumentaci, popis, hodnocení, obnovu a dlouhodobé uchování genetických zdrojů lesních dřevin. Účelem Národního programu je rovněž umožnit využívání genetických zdrojů lesních dřevin v České republice i v zahraničí k reprodukci a poskytování vzorků dostupných genetických zdrojů a relevantních informací za podmínek stanovených platnými mezinárodními dohodami a národními normami.

---

² § 23 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

IV. CÍLE NÁRODNÍHO PROGRAMU

Národní program upravuje podmínky a postupy ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin.

Mezi hlavní cíle Národního programu patří zejména:

- Vytvoření předpokladů pro efektivní a trvalé využívání genetických zdrojů lesních dřevin v souladu s potřebami lesního hospodářství České republiky a zásadami trvale udržitelného hospodaření v lesích.
- Monitoring genetických zdrojů lesních dřevin, zejména těch druhů, které jsou významné pro lesní hospodářství i pro zvyšování biodiverzity lesních ekosystémů.
- Zabezpečení evidence genetických zdrojů lesních dřevin a shromáždění dostupných informací o nich; vytváření podmínek pro jejich zachování v podmínkách *in situ* i *ex situ* pro současné potřeby a pro potřeby budoucích generací.
- Vytvoření informační databáze genetických zdrojů lesních dřevin v České republice, zvýšení dostupnosti genetických zdrojů a relevantních informací pro potřebu uživatelů.
- Zajištění dostupnosti genetických zdrojů lesních dřevin a relevantních informací pro zahraniční uživatele na základě jejich potřeb, v souladu s platnými předpisy Evropské unie, přijatými mezinárodními úmluvami a normami platnými v České republice v rámci garance mezinárodních závazků České republiky na úseku genetických zdrojů lesních dřevin.
- Zabezpečení přístupu domácích subjektů ke genetickým zdrojům a relevantním informacím ze zahraničí prostřednictvím mezinárodní spolupráce.
- Podílení se na celosvětovém úsilí o uchování a využívání genetických zdrojů lesních dřevin a příspěví k uchování a využívání genofondu a biodiverzity v globálním měřítku v souladu s platnými předpisy Evropské unie a s přijatými mezinárodními úmluvami.

V. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA NÁRODNÍHO PROGRAMU

Ministerstvo je podle § 29 odst. 1 zákona č. 149/2003 Sb. ústředním správním úřadem v oblasti ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin. Podle § 2a odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb. ministerstvo vydává Národní program a stanovuje dobu jeho platnosti ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí. Změnu Národního programu podle § 2a odst. 4 zákona č. 149/2003 Sb. může ministerstvo provést z vlastního podnětu, z podnětu pověřené osoby, určené osoby nebo jiného účastníka Národního programu.

Pověřenou osobou podle § 29 odst. 2 písm. d) a § 30 odst. 1 zákona č. 149/2003 Sb. je Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, Nábřežní 1326, 250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav (dále jen „ÚHÚL“). ÚHÚL koordinuje Národní program a rovněž provozuje národní informační systém Národního programu (dále jen „modul GENOFOND“) v rámci informačního systému evidence reprodukčního materiálu lesních dřevin (ERMA). ÚHÚL se jako koordinátor Národního programu podílí na přípravě a dodržování koncepcí a metodik Národního programu. Koordinuje rovněž účast jednotlivých účastníků Národního programu v rámci mezinárodní spolupráce. Hodnocení Národního programu podle § 2a odst. 3 zákona č. 149/2003 Sb. je ÚHÚL povinen předložit ministerstvu vždy do konce

března následujícího roku formou výročních zpráv za jednotlivé roky a dále formou závěrečné zprávy za celé období trvání Národního programu. Výroční zprávy obsahují zejména přehled genetických zdrojů zařazených do Národního programu, přehled účastníků Národního programu, údaje o poskytování vzorků v rámci Národního programu, informace o mezinárodní spolupráci a informace o finančních nákladech spojených s ochranou a reprodukcí genetických zdrojů v rámci Národního programu. Součástí každé výroční zprávy je i hodnotící zpráva o genetických zdrojích lesních dřevin uložených v bance osiva a explantátů zpracovaná určenou osobou podle § 2 vyhlášky č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin (dále jen „vyhláška č. 132/2014 Sb.“).

Ochranu a reprodukci genetických zdrojů lesních dřevin zajišťují účastníci Národního programu prostřednictvím Národního programu. Účastníkem Národního programu se stává buď vlastník zdroje reprodukčního materiálu lesních dřevin, vlastník reprodukčního materiálu lesních dřevin nebo vlastník genové základny (dále jen „vlastník genetického zdroje“), jehož genetický zdroj zařadil ÚHÚL do Národního programu (§ 2d zákona č. 149/2003 Sb.). Pokud je z hlediska ochrany nebo reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin žádoucí zařadit genetický zdroj lesních dřevin do Národního programu, může ÚHÚL na základě žádosti vlastníka genetického zdroje zařadit genetický zdroj lesních dřevin do Národního programu. Seznam účastníků Národního programu vede ÚHÚL v modulu GENOFOND.

Žádosti o zařazení genetického zdroje lesních dřevin do Národního programu musí být doručeny ÚHÚL nejpozději do 31. prosince každého kalendářního roku. Žadatel může být nově zařazen jako účastník Národního programu vždy od 1. ledna následujícího roku. Výjimkou jsou žádosti o zařazení do Národního programu v roce 2015, které musí být doručeny ÚHÚL nejpozději do 31. března 2015.

Jestliže byla provedena změna Národního programu, může ÚHÚL podle § 2e odst. 1 zákona č. 149/2003 Sb. změnit zařazení genetického zdroje lesních dřevin, kterého se schválená změna týká, do Národního programu. ÚHÚL zruší zařazení genetického zdroje lesních dřevin do Národního programu, jestliže genetický zdroj lesních dřevin, který byl zařazen do Národního programu, již nesplňuje podmínky, pro které byl do Národního programu zařazen, nebo byl zničen nebo poškozen v takovém rozsahu, že již nemůže plnit svůj účel, nebo došlo k porušení povinností účastníkem Národního programu, anebo o to účastník Národního programu písemně požádá.

Ministerstvo podle § 29 odst. 2 písm. d) zákona č. 149/2003 Sb. dále pověřuje **určenou osobu**, a to Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Strnady 136, 252 02 Jiloviště (dále jen „VÚLHM“), zajištěním ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v podmínkách *ex situ* v Národní bance osiva a explantátů lesních dřevin (dále jen „banka osiva a explantátů“), a to uložením vzorků genetických zdrojů lesních dřevin v bance osiva a explantátů, kterou VÚLHM zřídí a bude provozovat. VÚLHM je též účastníkem Národního programu (§ 2d odst. 4 zákona č. 149/2003 Sb.).

VÚLHM je povinen hodnotit a inventarizovat vzorky genetických zdrojů lesních dřevin uložené v bance osiva a explantátů a do 15. ledna každého kalendářního roku předat ÚHÚL výsledky hodnocení podle stavu k 31. prosinci předchozího kalendářního roku.

VÚLHM připravuje ve spolupráci s ÚHÚL metodiku – Koncepti Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin (dále jen „koncepte“), která je součástí Národního programu (příloha č. 2).

VI. OCHRANA A REPRODUKCE GENETICKÝCH ZDROJŮ LESNÍCH DŘEVIN

Genetické zdroje lesních dřevin lze chránit a reprodukovat buď v podmínkách *in situ*, tedy v místě jejich původního výskytu (např. genové základny, uznané porosty fenotypových tříd A a B, rodiče rodiny, ortety), nebo v podmínkách *ex situ*, tedy mimo místo jejich původního výskytu (např. semenné sady, směsi klonů, banka osiva a explantátů).

K jednomu ze základních opatření k zachování a reprodukci genofondu lesních dřevin na populační úrovni v podmínkách *in situ* patří podpora existence **genových základů** a jejich řádného obhospodařování. Tato podpora velmi významně přispívá k zachování genetické rozmanitosti hodnotných dílčích populací lesních dřevin rostoucích na území České republiky. Za genovou základnu lze podle § 2i odst. 1 zákona č. 149/2003 Sb. vyhlásit soubor lesních porostů s významným podílem cenných regionálních populací lesních dřevin o rozloze, jež postačuje k udržení biologické různorodosti populace, která je při vhodném způsobu hospodaření schopna vlastní reprodukce.

Dalším významným opatřením k ochraně genetických zdrojů lesních dřevin je podpora existence **uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu** (§ 14 zákona č. 149/2003 Sb.), a to jednak porostů fenotypové třídy A u všech lesních dřevin, tedy porostů hospodářsky vysoce hodnotných, které jsou charakterizovány zpravidla autochtonností a vynikají množstvím nebo kvalitou produkce, morfologickými znaky, odolností, případně jinými cennými vlastnostmi a dále porostů fenotypové třídy B u všech lesních dřevin s výjimkou smrku ztepilého, borovice lesní a modřínu opadavého, tedy porostů dřevin s nadprůměrnými morfologickými znaky a objemovou produkcí a dobrým zdravotním stavem. Podpora existence těchto uznaných zdrojů zahrnuje ochranu konkrétních cenných populací lesních dřevin, zároveň však vytváří i předpoklady pro využívání a reprodukci populací lesních dřevin s vyšší genetickou hodnotou v rámci lesního hospodářství České republiky.

Značný význam má i podpora **uznaných zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu** (§ 15 zákona č. 149/2003 Sb.). Jedná se o podporu uznávání a obhospodařování rodičů rodiny, ortetů a klonů, tedy jedinců cenných regionálních populací lesních dřevin, jedinců hospodářsky významných a jedinců ohrožených populací, za účelem zachování genofondu těchto jedinců a vytvoření předpokladů pro možnost jejich reprodukce a budoucího využití, za účelem naplnění banky osiva a explantátů, zakládání semenných sadů, směsí klonů a sbírek klonů. Dále se jedná o podporu semenných sadů a směsí klonů, jejímž účelem je zejména vytvořit předpoklady pro využívání a reprodukci potomstev lesních dřevin s vysokou genetickou hodnotou v rámci lesního hospodářství České republiky.

Zdroje testovaného reprodukčního materiálu (§ 16 zákona č. 149/2003 Sb.) jsou v současné době uznány pouze pro nepůvodní druhy topolů. Pokud budou v budoucnu v této kvalitativně nejvyšší kategorii reprodukčního materiálu uznány zdroje lesních dřevin, bude otevřena i možnost podpory těchto zdrojů.

Vedle ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v podmínkách *in situ*, která je prioritou a využívá se všude tam, kde jsou předpoklady uchování genetických zdrojů v místě původního výskytu, je nezbytné chránit genetické zdroje též v podmínkách *ex situ*. Dochází tím k zálohování části genofondu pro případy, kdy hrozí např. zničení genetického

zdroje v podmínkách *in situ* působením abiotických či biotických činitelů včetně antropogenní činnosti. Konzervace *ex situ* probíhá buď v terénních podmínkách (např. uznané porosty fenotypových tříd A a B, semenné sady, směsi klonů) nebo v kontrolovaných podmínkách v genových bankách. V rámci Národního programu bude zřízena **banka osiva a explantátů** jako trvalé účelové zařízení provozované VÚLHM, které bude dlouhodobě uchovávat vzorky osiva a explantátů ve specifických podmínkách za účelem vytvoření předpokladů pro reprodukci a budoucí využití genofondu hodnotných a ohrožených populací lesních dřevin v rámci lesního hospodářství České republiky.

VII. SHROMAŽĎOVÁNÍ, HODNOCENÍ A EVIDENCE GENETICKÝCH ZDROJŮ LESNÍCH DŘEVIN

Genetickým zdrojem lesních dřevin se rozumí buď reprodukční materiál lesních dřevin, nebo zdroj reprodukčního materiálu lesních dřevin, anebo genová základna [§ 2 písm. t) zákona č. 149/2003 Sb.].

Shromažďováním genetických zdrojů se rozumí jejich vyhledávání, uznávání a uchovávání pro účely jejich ochrany a reprodukce *in situ* nebo *ex situ* s cílem vytvořit základní předpoklady jejich další existence a využívání.

Při hodnocení genetických zdrojů se vychází z poznatků o jejich morfoloické a fyziologické variabilitě, adaptabilitě a genetické variabilitě. Způsob a rozsah hodnocení genetických zdrojů lesních dřevin v bance osiva a explantátů, které provádí VÚLHM, stanovuje vyhláška č. 132/2014 Sb.

Seznam genetických zdrojů lesních dřevin zařazených do Národního programu je uveden v modulu GENOFOND. VÚLHM i ostatní účastníci Národního programu jsou povinni vést průběžně dokumentaci o genetických zdrojích lesních dřevin zařazených do Národního programu tak, aby byla vyloučena jejich záměna s jinými genetickými zdroji. Dokumentace musí být chráněna před zneužitím, poškozením, zničením, neoprávněnou změnou, ztrátou nebo odcizením. Obsah a pravidla vedení dokumentace o genetických zdrojích lesních dřevin stanoví vyhláška č. 132/2014 Sb.

VIII. POSKYTOVÁNÍ VZORKŮ GENETICKÝCH ZDROJŮ LESNÍCH DŘEVIN

Poskytování vzorků genetických zdrojů lesních dřevin podle § 2h odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb. probíhá za účelem šlechtění, výzkumu a vzdělávání, v rámci naplnění mezinárodních smluv týkajících se genetických zdrojů, jimiž je Česká republika vázána, včetně poskytování vzorků na základě dodržení principu vzájemného poskytování stejných nebo obdobných výhod, anebo pro účely přímé reprodukce ohrožených genetických zdrojů na základě předloženého projektu zajištění návratu reprodukčního materiálu populací lesních dřevin do míst jejich původního výskytu nebo na jiná vhodná stanoviště, schváleného ÚHÚL, nikoliv však pro přímé komerční využití.

Podle § 2h zákona č. 149/2003 Sb. poskytnou účastníci Národního programu včetně VÚLHM vzorky genetických zdrojů lesních dřevin, jestliže mají dostatečnou zásobu vzorků genetických zdrojů a poskytnutím vzorku genetického zdroje nedojde k ohrožení nebo poškození genetického zdroje, které by mohlo mít za následek jeho fyzický zánik, nebo vyžadují-li to okolnosti, pro které byl genetický zdroj lesních dřevin zařazen do Národního programu.

Pravidla pro poskytování vzorků genetických zdrojů lesních dřevin a velikost těchto vzorků stanoví vyhláška č. 132 /2014 Sb.

IX. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V návaznosti na globální charakter problematiky ochrany, uchování a využívání genetických zdrojů lesních dřevin má mezinárodní spolupráce a koordinace souvisejících aktivit pro Českou republiku mimořádný a nezastupitelný význam.

Česká republika převzala mezinárodní závazky v oblasti ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin na svém území, zejména závazky vyplývající z Úmluvy o biologické rozmanitosti a ze závěrů ministerských konferencí Forest Europe. Za účelem koordinace plnění závazků vyplývajících z ministerských konferencí Forest Europe byl, v souladu se Štrasburskou rezolucí S2 orientovanou na problematiku zachování genetických zdrojů lesních dřevin, v roce 1993 založen program EUFORGEN (European Forest Genetic Resources Programme). Do programu je zapojeno více než 30 evropských zemí. ČR je jedním ze zakládajících členů tohoto programu, který je v současné době koordinován organizací Bioversity International se sídlem v Římě. Řídící výbor programu (Steering Committee) je složen z národních koordinátorů jednotlivých členských zemí. K hlavním aktivitám programu EUFORGEN patří pravidelná výměna informací, zpracovávání technických směrnic, zpracovávání společných postupů pro popis existujícího stavu a tvorbu databází, příprava návrhů na společné projekty, zpracovávání přehledu odborné literatury v národních jazycích, realizace činností zaměřených na zvyšování informovanosti veřejnosti a zobecňování národních strategií jednotlivých zemí na celoevropskou úroveň.

V průběhu 9. zasedání řídicího výboru programu EUFORGEN v prosinci 2013 byly projednány zásady nového dokumentu FAO (Global Plan of Action for Forest Genetic Resources – GPA-FGR), který byl přijat na konferenci FAO v červnu 2013. Při jednání bylo konstatováno, že jak předcházející, tak i současné aktivity programu EUFORGEN jsou s tematickým zaměřením tohoto dokumentu v souladu. V rámci jednání bylo přijato rozhodnutí, že program EUFORGEN by měl svou další činností přispívat k naplnění cílů uvedeného dokumentu a pokračovat v tomto smyslu v dosavadní spolupráci s FAO.

V rámci aktivit mezinárodního programu EUFORGEN byl také realizován projekt na vytvoření evropského informačního systému lesních genetických zdrojů (EUFGIS) na základě nařízení Rady (ES) č. 870/2004, kterým se zřizuje program Společenství pro zachování, popis, sběr a využití genetických zdrojů v zemědělství, a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1467/94. Tento projekt byl zaměřen na zpracování minimálních požadavků pro ochranu genetických zdrojů lesních dřevin, na přípravu společných informačních standardů na panevropské úrovni a na vytvoření trvalého informačního systému o genetických zdrojích lesních dřevin. V rámci projektu EUFGIS byla vytvořena pracovní verze mezinárodní databáze genetických zdrojů lesních dřevin.

Dalším projektem, do kterého je Česká republika zapojena v rámci programu EUFORGEN, je projekt FORGER (doba řešení 2012–2015), který navazuje na projekt EUFGIS s dílčím cílem rozšířit a průběžně aktualizovat vzniklou mezinárodní databázi genetických zdrojů lesních dřevin. Česká republika je v projektu FORGER zapojena prostřednictvím svého zástupce v externím poradenském výboru (External Advisory Board – EAB).

Realizaci opatření zaměřených na problematiku ochrany, uchování a využívání genetických zdrojů lesních dřevin se rovněž věnují některé pracovní skupiny IUFRO (Mezinárodní svaz lesnických výzkumných organizací), ve kterých je Česká republika jako jeden z členských států této organizace dlouhodobě aktivně zapojena.

X. FINANCOVÁNÍ NÁRODNÍHO PROGRAMU

Finanční prostředky na ochranu a reprodukci genetických zdrojů lesních dřevin v rámci Národního programu jsou jednotlivým účastníkům Národního programu poskytovány v souladu s § 2j zákona č. 149/2003 Sb. ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly ministerstva formou dotací³; na poskytování dotací není právní nárok.

Alternativně mohou být finanční prostředky na ochranu a reprodukci genetických zdrojů lesních dřevin poskytnuty prostřednictvím Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014 – 2020.

Podmínky pro poskytování a čerpání finančních podpor na udržování a využívání genetických zdrojů lesních dřevin jsou pro jednotlivé účastníky Národního programu stanoveny v „Zásadách“, které pro tento účel vydává ministerstvo.

XI. PŘÍLOHY:

- Příloha 1: Mezinárodní závazky a právní předpisy týkající se genetických zdrojů lesních dřevin.
- Příloha 2: Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin.

---

³ § 14 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 1: Mezinárodní závazky a právní předpisy týkající se genetických zdrojů lesních dřevin

1.1. Mezinárodní závazky a právní předpisy týkající se genetických zdrojů lesních dřevin

- Úmluva o biologické rozmanitosti (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 134/1999 Sb.)
- Rozhodnutí Rady 93/626/EHS o uzavření úmluvy o biologické rozmanitosti
- Směrnice Rady 1999/105/ES o uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin na trh
- Nařízení Rady (ES) č. 870/2004 kterým se zřizuje program Společenství pro zachování, popis, sběr a využití genetických zdrojů v zemědělství, a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1467/94
- Rezoluce S2 – Zachování lesních genetických zdrojů (ministerská konference Štrasburk 1990)
- Rezoluce H1 – Obecné zásady trvale udržitelného hospodaření v lesích Evropy (ministerská konference Helsinky 1993)
- Rezoluce H2 – Obecné zásady ochrany a trvale udržitelného zachování biodiverzity evropských lesů (ministerská konference Helsinky 1993)
- Rezoluce L2 – Celoevropská kritéria a ukazatele směrnic na provozní úrovni pro trvale udržitelné hospodaření v lesích (ministerská konference Lisabon 1998)

1.2. Národní právní předpisy a související dokumenty týkající se genetických zdrojů lesních dřevin v České republice

- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa
- Zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin
- Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů
- Státní politika životního prostředí České republiky 2012 – 2020 (přijata usnesením vlády České republiky č. 6 ze dne 9. ledna 2013)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky (přijata usnesením vlády České republiky č. 620 ze dne 25. května 2005)
- Oblastní plány rozvoje lesů
- Vyhláška č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin

Příloha č. 2: Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin

Národní banka osiva a explantátů lesních dřevin zahrnuje dvě samostatná účelová zařízení provozovaná VÚLHM – Národní banku osiva lesních dřevin a Národní banku explantátů lesních dřevin. Každá banka má svůj statut a vlastní metodiku.

2A Národní banka osiva lesních dřevin

I. Statut Národní banky osiva lesních dřevin

Čl. 1

Základní ustanovení

Národní bankou osiva lesních dřevin (dále jen „banka osiva“) je trvalé účelové zařízení, provozované VÚLHM, dlouhodobě uchováující osivo lesních dřevin ve specifických podmínkách s cílem zachovat tyto zdroje v podmínkách ex situ v co nejširší genetické variabilitě pro jejich budoucí reprodukci. Osivem lesních dřevin se rozumí semena nebo plody lesních dřevin technicky způsobilé k výsevu.

Čl. 2

Charakteristika uchovávaného osiva

1. V bance osiva se uchovávají zejména oddíly osiva těch lesních dřevin, které lze dlouhodobě skladovat.
2. Reprodukční materiál uchovávaný v bance osiva musí splňovat podmínky stanovené příslušnými právními předpisy.^{4, 5, 6, 7}

Čl. 3

Účel využití uchovávaného osiva

1. Osivo lesních dřevin uchovávané v bance osiva je určeno pro:
  - a) udržení biodiverzity lesních ekosystémů,
  - b) zachování genofondu populací lesních dřevin v co nejširší genetické variabilitě, odrážející pestrost přírodních podmínek České republiky,
  - c) zajištění možnosti reprodukce genofondu populací lesních dřevin, tedy návratu do míst jejich původního výskytu nebo na jiná vhodná stanoviště, na základě předložených projektů schválených ÚHÚL (§ 4 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 132/2014 Sb.,
  - d) šlechtitelské účely, potřeby lesnického výzkumu a vzdělávání,

⁴ Zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Vyhláška č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin.

⁷ Vyhláška č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin.

- e) účely naplnění mezinárodních smluv týkajících se genetických zdrojů, jimiž je Česká republika vázána, včetně poskytování vzorků na základě dodržení principu vzájemného poskytování stejných nebo obdobných výhod.
2. Využití uchovávaného osiva lesních dřevin koordinuje ÚHÚL podle § 30 odst. 2 písm. a) zákona č. 149/2003 Sb.

Čl. 4

Organizační a technické zabezpečení banky osiva

1. Banka osiva je umístěna na vyhrazeném a označeném místě, je příslušně technologicky vybavena a zabezpečena.
2. Banka osiva a uchovávané oddíly osiva jsou majetkem VÚLHM.
3. Finanční prostředky na provoz banky osiva jsou pro účely stanovené zákonem č. 149/2003 Sb. poskytovány VÚLHM ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly ministerstva.
4. VÚLHM:
  - a) koordinuje a zajišťuje získávání oddílů osiva do banky osiva, vede řádně jejich evidenci a garantuje jejich identitu,
  - b) zajišťuje uchovávání oddílů osiva ve vhodných podmínkách tak, aby nedošlo k jejich poškození nebo zničení,
  - c) provádí jednou ročně hodnocení a inventarizaci vzorků genetických zdrojů v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - d) vede průběžně dokumentaci o oddílech osiva uložených v bance osiva v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - e) poskytuje vzorky genetických zdrojů v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - f) zajišťuje v případě zjištění nebezpečí znehodnocení genetických zdrojů lesních dřevin nezbytná opatření k jejich záchraně podle § 2b odst. 2 písm. d) zákona č. 149/2003 Sb.,
  - g) oznamuje při ohrožení genetického zdroje lesních dřevin tuto skutečnost ÚHÚL podle § 2b odst. 3 zákona č. 149/2003 Sb.

II. Metodika Národní banky osiva lesních dřevin

V bance osiva se dlouhodobě uchovávají pouze semena, která si ve specifických podmínkách skladování uchovávají dlouhodobě životnost a klíčivost. V případě smrku, borovice, modřínu, olše a břízy je předpokládaná doba skladování 30 let.

MATERIÁL

V bance osiva se skladují oddíly osiva domácích druhů lesních dřevin původem z území České republiky se zaměřením na ohrožené a hospodářsky hodnotné populace, popř. populace významné z hlediska biodiverzity lesa:

- v případě hlavních dřevin se oddíly osiva získávají zejména z uznaných porostů fenotypové třídy A (včetně porostů, které se nacházejí v genových základnách),
- v případě vtroušených dřevin se oddíly osiva získávají zejména z uznaných porostů fenotypové třídy A a z rodičů rodiny (včetně porostů a stromů, které se nacházejí v genových základnách),

- v případě ohrožených a mizejících dřevin (jednotlivý výskyt dřeviny) se oddíly osiva získávají zejména z rodičů rodiny; sběry lze rovněž realizovat ze semenných sadů (v případech, kdy se jedná o semenné sady založené za účelem reprodukce regionální populace dané dřeviny).

STRUKTURA ZÁSOB ULOŽENÝCH ODDÍLŮ OSIVA

Každý oddíl osiva skladovaný v bance osiva se skládá z následujících částí:

Základní zásoba – obsahuje takové množství semen, ze kterého je možno vypěstovat dostatečné množství sadebního materiálu pro potřeby reprodukce dané populace dřeviny. V případě hlavních dřevin je množství semen pro základní zásobu kalkulováno tak, aby z něj bylo možno v budoucnu obnovit danou populaci na ploše 10 ha.

V případě dřevin ostatních je množství semen pro základní zásobu kalkulováno tak, aby z něj bylo možno v budoucnu obnovit danou populaci na ploše 5 ha.

Základní zásoba slouží k budoucí reprodukci daného genetického zdroje – návratu do míst jeho původního výskytu nebo na jiná vhodná stanoviště.

Kontrolní vzorky – jsou určeny pro sledování kvality osiva během skladování; není nutno technicky zasahovat do uskladněné základní zásoby. Počet kontrolních vzorků se vypočítá z předpokládané doby skladování a předpokládaného počtu rozborů při tříleté periodě sledování kvality osiva.

Zásoba osiva určená pro poskytování vzorků – slouží k poskytování vzorků podle vyhlášky č. 132/2014 Sb., zejména pro účely šlechtění, výzkumu, vzdělávání a pro zahraniční výměnu.

ZÍSKÁVÁNÍ ODDÍLŮ OSIVA

Sběr osiva do banky osiva zajišťuje a koordinuje VÚLHM. Při plánování a realizaci sběrů musí být dodržena příslušná ustanovení zákona č. 149/2003 Sb. Sběr se provádí pouze v roce s plnou nebo střední úrodou.

V případě sběrů z porostu se sběr provádí z minimálně 50 stromů reprezentujících rovnoměrně daný porost; z hlediska genetické variability je žádoucí sběr provádět z vyššího počtu stromů. Vhodné stromy se předem v porostu vytipují. V případě ohrožených populací lze připustit i sběr z menšího počtu stromů, minimálně však z 30 jedinců.

V případě sběrů z jednotlivých stromů (rodičů rodiny) se sběr i následné zpracování provádí jednotlivě pro každý strom.

Termín sběru je určen podle výsledku hodnocení zralosti zkušební vzorku ve zkušební laboratoři.

ZPRACOVÁNÍ

Posklizňové dozrávání, sušení, luštění, odkřídlení a vyčistění semen probíhá v řízených podmínkách šetrnými technologiemi v závislosti na jednotlivých druzích dřevin. Podmínky prostředí (teplota, vzdušná vlhkost) musí být během zpracování monitorovány.

Podrobnosti o zpracování osiva podle jednotlivých dřevin jsou uvedeny v Metodickém pokynu banky osiva.

SLEDOVÁNÍ KVALITY OSIVA

Kvalita osiva se zjišťuje v akreditované laboratoři určené osoby, hodnocení se provádí podle ČSN 48 12 11 Lesní semenářství – sběr, jakost a zkoušky jakosti plodů a semen lesních dřevin (dále jen „ČSN 48 12 11“).

Před uskladněním oddílu osiva (a jeho rozdělení na základní zásobu a ostatní vzorky) se provede zjištění vstupní kvality osiva. Zjišťuje se čistota, absolutní hmotnost, energie klíčení, klíčivost nebo životnost a obsah vody. S výjimkou ohrožených a cenných jedinců se do banky ukládá osivo s dostatečnou kvalitou (třída kvality I dle přílohy F ČSN 48 12 11).

V průběhu skladování se provádí periodické hodnocení kvality osiva (klíčivost, popř. obsah vody) v intervalu 3 roky. Pro tento účel slouží kontrolní vzorky (pro sledování kvality osiva během skladování).

SKLADOVÁNÍ

Po zjištění vstupní kvality osiva se oddíl osiva rozdělí na základní zásobu, vzorky pro kontrolu kvality skladovaného osiva a část oddílu osiva určená pro poskytování vzorků. Jednotlivé dílčí části oddílu jsou baleny samostatně, aby bylo možno s nimi manipulovat bez otevírání skladovacích obalů (např. při vyjmutí jednotlivého dílčího vzorku).

Osivo se skladuje v podmínkách, které v závislosti na vlastnostech jednotlivých dřevin umožňují co nejdelší uchování klíčivosti. Podmínky skladování (teplota, neprodyšnost obalů apod.) musí být monitorovány a evidovány.

Podrobnosti o skladování osiva jednotlivých dřevin včetně technického provedení obalů jsou uvedeny v Metodickém pokynu banky osiva.

EVIDENCE

Každé balení jednotlivých částí oddílů osiva (základní zásoba, vzorky pro kontrolu kvality, část oddílu určená pro zjišťování kvality) musí být označeno tak, aby jeho jednoznačná identifikace byla možná kdykoliv v průběhu skladování.

Evidence skladovaného oddílu osiva obsahuje identifikační údaje o zdroji, sběru, informace o zpracování (luštění), kvalitě a skladování. U každého oddílu je také evidována jeho lokalizace v bance. Jakákoli změna týkající se umístění, kvality a vyskladnění musí být evidována.

Evidence je vedena v digitální i analogové podobě. V případě vyřazení genetického zdroje z Národní banky osiva a explantátů budou veškeré analogové dokumenty archivovány po dobu 10 let.

METODICKÉ POSTUPY V BANCE OSIVA

VÚLHM vydá Metodické pokyny banky osiva, které budou podrobněji rozvádět technické a věcné podrobnosti o postupech a materiálech, sběru, zpracování, zjišťování kvality, skladování, evidenci a použití osiva jednotlivých dřevin.

2B Národní banka explantátů lesních dřevin

I. Statut Národní banky explantátů lesních dřevin

Čl. 1

Základní ustanovení

Národní bankou explantátů lesních dřevin (dále jen „banka explantátů“) je trvalé účelové zařízení, provozované VÚLHM, dlouhodobě uchováující explantáty lesních dřevin ve specifických podmínkách, ve kterém je reprodukce genetických zdrojů zajišťována mikropropagačními postupy, s cílem zachovat tyto zdroje v podmínkách *ex situ* v co nejširší genetické variabilitě pro jejich budoucí reprodukci.

Čl. 2

Charakteristika uchovávaných explantátů

1. Explantáty se odvozují od vybraných ortetů a klonů vykazujících vhodnou genetickou skladbu pro zachování a reprodukci genetických zdrojů lesních dřevin a pro výzkumné a šlechtitelské účely.
2. Reprodukční materiál uchovávaný v bance explantátů musí splňovat podmínky stanovené příslušnými právními předpisy.^{4, 5, 6, 7}
3. V bance explantátů se uchovávají zejména oddíly populací a jedinců těch druhů dřevin, jejichž generativní reprodukce je omezená, nebo se jedná o uchování zvláště cenných či ohrožených (např. endemitních, reliktních), případně dalších významných genotypů lesních dřevin.

Čl. 3

Účel využití uchovávaných explantátů

1. Explantáty lesních dřevin jsou určeny pro:
  - a) udržení biodiverzity lesních ekosystémů,
  - b) šlechtitelské účely, potřeby lesnického výzkumu a vzdělávání,
  - c) účely naplnění mezinárodních smluv týkajících se genetických zdrojů, jimiž je Česká republika vázána, včetně poskytování vzorků na základě dodržení principu vzájemného poskytování stejných nebo obdobných výhod,
  - d) namnožení za účelem realizace projektů na zajištění návratu reprodukčního materiálu populací lesních dřevin do míst jejich původního výskytu nebo na jiná vhodná stanoviště schválených ÚHÚL (§ 4 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 132/2014 Sb.)
2. Využití uchovávaných explantátů lesních dřevin koordinuje ÚHÚL podle § 30 odst. 2 písm. a) zákona č. 149/2003 Sb.

Čl. 4

Organizační a technické zabezpečení banky explantátů

1. Banka explantátů je umístěna na vyhrazeném a označeném místě, je příslušně technologicky vybavena a zabezpečena.
2. Banka explantátů a uchovávané explantáty jsou majetkem VÚLHM.

3. Finanční prostředky na provoz banky explantátů jsou pro účely stanovené zákonem č. 149/2003 Sb. poskytovány VÚLHM ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly ministerstva.
4. VÚLHM:
  - a) koordinuje a zajišťuje získávání vzorků genetických zdrojů do banky explantátů, zařazuje vzorky genetických zdrojů do banky explantátů, vede řádně jejich evidenci a garantuje jejich identitu,
  - b) zajišťuje uchovávání oddílů explantátů ve vhodných podmínkách tak, aby nedošlo k jejich poškození nebo zničení,
  - c) provádí jednou ročně hodnocení a inventarizaci vzorků genetických zdrojů v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - d) vede průběžně dokumentaci o oddílech explantátů uložených v bance explantátů v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - e) poskytuje vzorky genetických zdrojů v souladu s příslušnými právními předpisy,^{4,7}
  - f) zajišťuje v případě zjištění nebezpečí znehodnocení genetických zdrojů lesních dřevin nezbytná opatření k jejich záchraně podle § 2b odst. 2 písm. d) zákona č. 149/2003 Sb.,
  - g) oznamuje při ohrožení genetického zdroje lesních dřevin tuto skutečnost ÚHÚL podle § 2b odst. 3 zákona č. 149/2003 Sb.

II. Metodika Národní banky explantátů lesních dřevin

Banka explantátů uchovává a reprodukuje genetické zdroje lesních dřevin mikropropagačními postupy standardizovanými podle růstových požadavků specifických pro jednotlivé druhy.

MATERIÁL

Banka explantátů uchovává klony lesních dřevin v podmínkách *in vitro*.

Uchovávané explantáty jsou odvozeny:

- od zvláště cenných či ohrožených, případně dalších významných populací a jedinců, nebo
- od populací a jedinců s omezenou generativní reprodukcí.

Od každého druhu nebo populace lesní dřeviny je uchováváno minimálně:

- 30 klonů, jedná-li se o vtroušené dřeviny,
- v případě zvláště cenných či ohrožených (např. endemitních, reliktních), případně jinak významných dřevin, pokud je počet jedinců na stanovišti nižší než 30, co největší možný počet klonů, nebo
- 30–100 klonů v ostatních případech.

STRUKTURA ZÁSOB ULOŽENÝCH ODDÍLŮ EXPLANTÁTŮ

Každý oddíl explantátů skladovaný v bance explantátů se skládá z následujících částí:

Základní část oddílu explantátů – explantáty pěstované za snížené teploty a intenzity osvětlení (využití metod tzv. zpomaleného růstu explantátů) bez přesazování po dobu

standardizovanou pro jednotlivé druhy dřevin (od 5 do 24 měsíců). Od jednoho klonu jsou dlouhodobě uchovávány minimálně 3 explantáty.

Aktivní část oddílu explantátů – explantáty pěstované za standardizovaných optimálních podmínek *in vitro* za účelem revitalizace a namnožení genetického zdroje pro účely náhrady základního oddílu nebo pro poskytování vzorků.

Pracovní část oddílu explantátů – explantáty pěstované za standardizovaných optimálních podmínek *in vitro* pro účely výzkumu a šlechtění a pro účely projektů, jimiž plně disponuje pouze jejich majitel (šlechtitel, řešitel projektu apod.).

Bezpečnostní duplikát základní části oddílu – explantáty pěstované za standardizovaných optimálních podmínek *in vitro* v prostorově oddělené klimatizované místnosti. Od jednoho klonu jsou uchovávány minimálně 3 explantáty.

Kryokonzervované části oddílů explantátů – vzácné genotypy dlouhodobě uchovávané metodou kryokonzervace u druhů dřevin, pro které budou na základě výsledků výzkumu získány vyhovující kryoprotokoly.

SBĚR

Sběr pro indukci organogeneze provádí VÚLHM obvykle na začátku (březen až duben), či konci (říjen až listopad) vegetační doby. Z jednoho ortetu se odebírá cca 30 dormantních pupenů. Pro indukci somatické embryogeneze se sbírají nezralá semena nebo listy podle metodiky vypracované pro jednotlivé druhy. Z jednoho stromu se odebírá cca 30 nezralých semen nebo listů. Vzorky při odběru se ukládají odděleně v obalech zabraňujících vysychání. Každý obal se nezaměnitelně označí. Stromy jsou před sběrem označeny a jejich poloha je zaznamenána do porostní mapy.

ZPRACOVÁNÍ A UCHOVÁVÁNÍ ROSTLINNÉHO MATERIÁLU

Odebraný rostlinný materiál je zpracováván standardními mikropropagačními postupy (organogeneze nebo somatická embryogeneze) v kontrolovaných podmínkách podle vypracovaných standardizovaných, případně certifikovaných metodik pro jednotlivé druhy.

ORGANOGENEZE

Princip: spočívá v indukci morfogenetických pochodů v kompetentních pletivech primárního explantátu.

Odběr rostlinného materiálu: meristematická pletiva se odebírají z ortetů na konci a začátku dormance.

Indukce organogeneze: explantáty se pěstují v kontrolovaných, sterilních *in vitro* podmínkách na živných mediích obsahujících definované koncentrace fytohormonů vhodných pro indukci morfogenetických pochodů.

Multiplikace: po vytvoření nových prýtů se explantáty dělí a přesazují v pravidelných intervalech na sterilní čerstvá živná media k dosažení požadovaných počtů explantátů.

Indukce rhizogeneze: pro zakořeňování se explantáty převádějí na sterilní živná media obsahující definované koncentrace fytohormonů, vhodných pro indukci růstu adventivních kořenů.

Dlouhodobé uchovávání explantátů: multiplikující se explantáty se kultivují za snížené teploty a intenzity osvětlení bez přesazování po dobu standardizovanou pro jednotlivé druhy dřevin (od 5 do 24 měsíců). Následná regenerace explantátů vyžaduje přesazení do kultivačních místností se standardními podmínkami pro multiplikaci explantátů. Po namnožení lze explantáty využít k dopěstování kompletních rostlin nebo mohou být opět uchovávány za snížené teploty a intenzity osvětlení.

Aklimatizace a výsadba na venkovní plochy: zakořeněné explantáty se převádějí do nesterilních substrátů a aklimatizují se v kontrolovaných kultivačních podmínkách. Po aklimatizaci se mikropropagované výpěstky vysazují do venkovních podmínek.

SOMATICKÁ EMBRYOGENEZE

Princip: spočívá v indukci růstu a diferenciaci embryogenních pletiv z generativních orgánů (nucelus, synergální buňky) i somatických orgánů (listy).

Odběr rostlinného materiálu: generativní i somatické orgány se odebírají z rodičovských stromů či ortetů v průběhu vegetační doby.

Indukce embryogenních procesů v rostlinném pletivu: explantáty se pěstují v kontrolovaných, sterilních podmínkách na živných mediích obsahujících definované koncentrace fytohormonů vhodných pro indukci embryogenních pletiv.

Indukce proliferace, diferenciaci a maturace embryogenních pletiv: změnou kultivačních podmínek jsou navozeny proliferace, diferenciaci a maturace somatických embryí.

Konverze somatického embrya v kompletní rostlinu: chladovou fází a desikací se indukuje konverze embryí, další růst kompletních rostlin již probíhá v nesterilních podmínkách.

Aklimatizace a výsadba na venkovní plochy: probíhá stejně jako v případě organogeneze.

KRYOKONZERVACE (KRYOPREZERVACE)

Kryokonzervace vegetativně množených rostlin nebo částí semen je metoda pro jejich uchování v nízkých nebo ultranízkých teplotách navozením vitrifikačního stavu, při kterém se ochlazením vytvoří krystaly ledu, které mají jinak za následek nevratné poškození rostlinných buněk.

Pro uchovávání jsou vhodná embryogenní pletiva, vypreparované vzrostné vrcholy s meristematickými buňkami, zygotická embrya nebo jejich části.

Metody kryokonzervace jsou postupně vyvíjeny a optimalizovány pro jednotlivé druhy dřevin. Kryoprotokol pro příslušný rostlinný druh je založen na metodách vyvolávajících vitrifikační stav, který je výhodný pro dlouhodobé uchování genetické informace a současně zaručuje *in vitro* regeneraci metodou organogeneze nebo somatické embryogeneze.

EVIDENCE

Každý explantát je označen tak, aby v průběhu uchovávání byla kdykoli možná jeho jednoznačná identifikace.

Označení explantátu zahrnuje identifikační údaje o zdroji, složení kultivačního media a stáří explantátu. Jakákoli změna týkající se počtu a kvality explantátů jednotlivých klonů musí být evidována.

Evidence je vedena v digitální i analogové podobě. V případě vyřazení genetického zdroje z banky osiva a explantátů budou veškeré analogové dokumenty archivovány po dobu 10 let.

METODICKÉ POSTUPY V BANCE EXPLANTÁTŮ

Metodické pokyny banky explantátů podrobněji rozvádějí technické a věcné podrobnosti o postupech a materiálech, sběru, zpracování, zjišťování kvality, uchovávání evidenci a použití explantátů jednotlivých dřevin. Metodické pokyny pro jednotlivé dřeviny jsou obsaženy v příslušných standardizovaných, případně certifikovaných metodikách vypracovaných na pracovišti VÚLHM:

<i>Prunus avium</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/lp_2008_02.pdf
<i>Sorbus torminalis</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/lp_2009_04.pdf
<i>Ulmus</i> spp.	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_4_10_pro_web.pdf
<i>Picea abies</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_6_2010.pdf
<i>Sorbus domestica</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_4_2011.pdf
<i>Malus sylvestris</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_2_2012.pdf
<i>Pyrus pyraeaster</i>	http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_2_2013.pdf
<i>Populus</i> spp.	Čížek, V. a kol. Šlechtění rychlerostoucích dřevin. Závěrečná zpráva projektu QD0172. Praha: VÚLHM, 2002, 25 s.
<i>Quercus</i> spp.	Malá, J. a kol. Biotechnologické metody množení a šlechtění lesních dřevin. Závěrečná zpráva projektu 2312/96-3160. Praha: VÚLHM, 1998, 51 s.
<i>Tilia</i> spp.	Malá, J. a kol. Biotechnologické metody množení a šlechtění lesních dřevin. Závěrečná zpráva projektu 2312/96-3160. Praha: VÚLHM, 1998, 51 s.
<i>Sorbus</i> spp.	Malá, J. a kol. Zachování a reprodukce genových zdrojů okrajových a ohrožených lesních dřevin s využitím moderních biotechnologických metod. Závěrečná zpráva projektu EP0960006111. Praha: VÚLHM, 2000, 19 s.

ČÁST B

Zásady, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, stanovují pravidla pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018

**Zásady,
kterými se na základě § 2j
zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních
dřevin, ve znění pozdějších předpisů,
stanovují podmínky pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci
genofondu lesních dřevin
na období 2014–2018**

OBSAH	Str.
ČÁST A – Obecné podmínky pro poskytování dotací v rámci dotačního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin	3
I. Podmínky pro poskytování dotací a postup podávání žádostí o dotaci	3
II. Odpovědnost žadatele – příjemce dotace	4
III. Obsah žádosti	5
IV. Poskytování dotace	6
V. Vydání rozhodnutí	6
VI. Obsah rozhodnutí	6
VII. Způsob poskytování a účtování dotací	7
VIII. Kontrola dodržování Zásad	8
IX. Závěrečná ustanovení	8
ČÁST B – Předměty dotace	9
1.1 Podpora genových základů	9
1.2 Podpora uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu	10
1.3 Podpora zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu	10
1.3.1 Podpora rodičů rodiny, ortetů a klonů jako zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu	10
1.3.2 Podpora semenných sadů a směsí klonů	12
1.4 Podpora Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin	13
1.4.1 Podpora zřízení Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin	13
1.4.2 Podpora činnosti Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin	14
ČÁST C – Účinnost	15
ČÁST D – Vzory formulářů	16

ČÁST A

Obecné podmínky pro poskytování dotací v rámci dotačního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin

Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 149/2003 Sb.“), v souladu s Národním programem ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (dále jen „Národní program“), vyhlášeným dne 1. 7. 2014 ministerstvem na základě zákona č. 149/2003 Sb., v souladu se Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 134/1999 Sb., o přijetí Úmluvy o biologické rozmanitosti dne 5. června 1992 v Rio de Janeiro, v souladu se závěry ministerských konferencí Forest Europe (Štrasburk 1990, Helsinky 1993, Lisabon 1998, Vídeň 2003, Varšava 2007 a Oslo 2011) a v souladu s realizací cílů Státní politiky životního prostředí České republiky 2012–2020 schválené Usnesením vlády č. 6 ze dne 9. ledna 2013 a realizací Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky schválené Usnesením vlády České republiky č. 620 ze dne 25. května 2005, vydává

Zásady,

kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb. stanovují podmínky pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (dále jen „Zásady“)

I. Podmínky pro poskytování dotací a postup podávání žádostí o dotaci:

- a) dotaci lze poskytnout fyzické nebo právnické osobě, splňující níže uvedené podmínky a podmínky uvedené u jednotlivých předmětů dotace, která je vlastníkem, nájemcem nebo pachtýřem pozemku, na kterém se genetický zdroj lesních dřevin¹ zařazený do Národního programu a uvedený jako předmět dotace podle části B bodů 1.1 až 1.3 nachází, nebo právnické osobě, která vykonává činnosti předmětu dotace uvedené v části B bodě 1.4, a současně má ke dni podání žádosti o dotaci platný doklad o zařazení do Národního programu (dále jen „žadatel“),
- b) žadatelem **může** být i nájemce nebo pachtýř pozemku, na kterém se genetický zdroj nachází, pokud to nájemní nebo pachtovní smlouva mezi vlastníkem genetického zdroje a nájemcem nebo pachtýřem výslovně stanoví,
- c) žadatelem **nemůže** být subjekt, jehož pozemky, na nichž je umístěn genetický zdroj, na který se žádá o dotaci, se nenachází na území České republiky,

¹ § 2 písm. t) zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů

- d) žadatelem **nemůže** být subjekt, který obdržel v příslušném roce na činnost v příslušném genovém zdroji nebo na tentýž předmět, pro který je požadována dotace, dotaci či příspěvek z rozpočtu kapitoly ministerstva, dotaci z jiných rozpočtových kapitol státního rozpočtu, dotaci z rozpočtu státního fondu nebo dotaci z rozpočtu územního samosprávného celku, anebo dotaci z fondů EU,
- e) žadatelem **nemůže** být subjekt, který splňuje definici podniku v obtížích ve smyslu Pokynů Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020 (Úř. věst. C 204, 1. 7. 2014, s. 1),
- f) žadatelem **nemůže** být subjekt, který využívá předmět dotace výhradně a pouze ke komerčním účelům bez ohledu na plnění Národního programu,
- g) žádost o dotaci (dále jen „žádost“) se podává na **jednotné podací místo**: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, Nábřežní 1326, 250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav (dále jen „ÚHÚL“),
- h) o poskytnutí dotace rozhoduje ministerstvo,
- i) **přijímání žádostí podle části B bodů 1.1 až 1.3 je zahájeno v roce 2015**; žádosti se podávají **od 1. ledna do 30. září** příslušného roku po splnění podmínek uvedených pro jednotlivé předměty dotace,
- j) **přijímání žádostí podle části B bodu 1.4.1 je zahájeno v roce 2014**, a to 10. dnem po dni, kdy tyto Zásady nabyly účinnosti; žádost musí být podána **do 15. listopadu 2014**,
- k) **přijímání žádostí podle části B bodu 1.4.2 je zahájeno v roce 2015**; žádosti se podávají **od 1. ledna do 15. května** příslušného roku,
- l) na žádost vyznačí ÚHÚL datum přijetí a v návaznosti na to přidělí žádosti pořadové číslo a žádost zaregistruje; pokud je žádost neúplná nebo obsahuje zjevně chybné nebo nepravdivé údaje, vrátí ji žadateli spolu s uvedením konkrétních vad, s výzvou a lhůtou k jejich odstranění a s upozorněním, že nedojde-li k odstranění vad žádosti do stanovené lhůty, bude žádost zamítnuta,
- m) ÚHÚL žádosti odborně posoudí a předloží ministerstvu návrh na schválení každé žádosti, popř. návrh na zamítnutí žádosti (nebo části žádosti) s uvedením důvodů pro zamítnutí; k objektivnímu posouzení si může ÚHÚL vyžádat od žadatele, popř. od určené osoby doplňující údaje a doklady.

II. Odpovědnost žadatele – příjemce dotace:

- a) žadatel odpovídá za to, že všechny jím uvedené údaje v žádosti jsou úplné a pravdivé; pokud v období od podání žádosti do doby vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále jen „Rozhodnutí“) dojde ke změnám, je žadatel povinen oznámit ÚHÚL tyto změny a doložit je,
- b) příjemce dotace odpovídá za to, že účel, na který mu byla poskytnuta dotace, naplní v rozsahu a v termínu stanoveném v Rozhodnutí,
- c) v případě zjištění, že dotace byla poskytnuta na základě uvedení neúplných nebo nepravdivých údajů, vrátí příjemce dotace neoprávněně použité prostředky na příslušný účet ministerstva a může být zahájeno řízení podle § 15 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“); v případě porušení rozpočtové kázně se postupuje podle Hlavy XII rozpočtových pravidel,
- d) nečerpání celkové výše finančních prostředků uvedené v Rozhodnutí se nepovažuje za neplnění stanovených podmínek, ale nezakládá právo příjemce dotace na dočerpání finančních prostředků v následujícím roce,

- e) příjemce dotace je povinen předložit ministerstvu podklady pro finanční vypořádání dotace podle vyhlášky č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem, ve znění pozdějších předpisů, do 15. února následujícího rozpočtového roku,
- f) změny, které nastanou oproti skutečnostem, uvedeným v Rozhodnutí, je příjemce dotace povinen neprodleně oznámit ministerstvu,
- g) příjemce dotace poskytne v případě potřeby ÚHÚL veškeré potřebné informace a údaje nutné pro vypracování hodnocení podle § 2a odst. 3 zákona č. 149/2003 Sb. v termínu stanoveném ÚHÚL,
- h) příjemce dotace je povinen umožnit vstup kontrolou pověřených pracovníků ministerstva, případně Ministerstva financí, místně příslušných finančních úřadů a dalších subjektů oprávněných provádět kontroly do svých objektů a na pozemky k ověřování plnění podmínek stanovených Rozhodnutím,
- i) příjemce dotace je povinen uchovávat Rozhodnutí včetně jeho doplňků a veškeré doklady, týkající se poskytnuté dotace ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- j) příjemce dotace je povinen akceptovat zveřejnění údajů vyplývajících z Rozhodnutí: jméno a příjmení (obchodní firma nebo název), rok narození, adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa podnikání (adresa sídla právnické osoby), identifikační číslo, předmět dotace, výše dotace a podmínky poskytnutí dotace.

III. Obsah žádosti:

Žádost se podává na formulářích, jejichž vzory jsou uvedeny v části D přílohách č. 1 až 4B.

Žádost obsahuje:

- a) identifikační údaje zpracované podle obecného vzoru uvedeného v části D příloze č. 1, podepsané žadatelem nebo jeho oprávněným zástupcem,
- b) čestné prohlášení podle obecného vzoru uvedeného v části D příloze č. 2, podepsané žadatelem nebo jeho oprávněným zástupcem,
- c) v případě právnických osob údaje o osobách podle § 14 odst. 3 písm. e) rozpočtových pravidel uvedené v čestném prohlášení podle obecného vzoru uvedeného v části D příloze č. 3, podepsaném žadatelem nebo jeho oprávněným zástupcem,
- d) je-li žadatelem o poskytnutí finančního příspěvku nájemce nebo pachtýř pozemku, na kterém se genetický zdroj nachází, přikládá k žádosti kopii nájemní nebo pachtovní smlouvy a souhlas vlastníka pozemku s poskytnutím finančního příspěvku nájemci nebo pachtýři,
- e) v případě žádostí podle části B bodů 1.1 a 1.3.1 vyplněné tabulky příslušné k danému předmětu dotace podle obecných vzorů uvedených v části D přílohách č. 4A a 4B,
- f) v případě žádostí podle části B bodů 1.3.2 a 1.4.1 doklady prokazující skutečně vynaložené náklady,
- g) v případě žádosti podle části B bodu 1.4.2 kalkulaci předpokládaných nákladů podle vzoru uvedeného v části D příloze č. 5,
- h) další případné údaje požadované u daného předmětu dotace,
- i) ministerstvo a ÚHÚL si vyhrazují právo vyžádat si v případě nutnosti další doplňující údaje či doklady za účelem posouzení žádosti.

IV. Poskytování dotace:

- a) ministerstvo poskytne dotaci, jestliže žadatel a jeho žádost splňují podmínky a lhůty stanovené těmito Zásadami,
- b) dojde-li ministerstvo k závěru, že podmínky pro poskytnutí dotace nejsou splněny, sdělí tuto skutečnost písemně žadateli a ÚHÚL spolu s důvody, pro které nelze dotaci poskytnout; toto sdělení musí žadateli zaslat bez zbytečného odkladu,
- c) s ohledem na objem prostředků státního rozpočtu podle schváleného zákona o státním rozpočtu v příslušném roce lze dotaci přiznat v poměrně nižší výši, než v jaké je požadována; výše krácení prostředků bude stanovena procentuálně podle výše schváleného rozpočtu,
- d) při poskytování dotací se postupuje podle rozpočtových pravidel a v souladu s příslušnými právními předpisy EU,
- e) na dotaci není právní nárok,
- f) na podávání a vyřizování žádostí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení²,
- g) dotace se neposkytne, jestliže by celková výše podpory na jednu žádost byla nižší než 1 000 Kč,
- h) maximální výše režijních nákladů nepřesáhne 20 %, pokud nebude Rozhodnutím stanoveno jinak,
- i) **dotace podle části B bodu 1.4.2** se poskytne na základě předložené kalkulace předpokládaných nákladů schválené ministerstvem a bude poskytnuta ve dvou platbách, přičemž první platba (záloha) bude poskytnuta ve výši 50 % celkové částky vyplývající ze schválené předběžné kalkulace a druhá platba (doplatek) bude poskytnuta na základě schváleného konečného vyúčtování předloženého příjemcem dotace nejpozději **do 30. září** příslušného roku, maximálně však do výše schválené předběžné kalkulace,
- j) **dotace podle části B bodů 1.1 až 1.3** budou do schválení příslušných částí Zásad Evropskou Komisí poskytovány v režimu *de minimis*.³

V. Vydání Rozhodnutí:

- a) dotace se poskytuje na základě písemného Rozhodnutí vydaného ministerstvem,
- b) Rozhodnutí se vyhotovuje ve 4 stejnopisech; každý stejnopis má hodnotu originálu; jeden stejnopis obdrží příjemce dotace, jeden stejnopis obdrží ÚHÚL, dva stejnopisy si ponechá příslušný odbor ministerstva, který Rozhodnutí vydal – z toho jeden přiloží k soupisce plateb předávané věcně příslušnému odboru ministerstva k proplacení,
- c) finanční vyjádření dotace v Rozhodnutí bude uvedeno v částkách zaokrouhlených na celé Kč směrem dolů,
- d) na vydání Rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení².

VI. Obsah Rozhodnutí:

Rozhodnutí obsahuje:

- a) název a adresu poskytovatele dotace,

---

² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

³ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*

- b) identifikaci dotace, a to: číslo Rozhodnutí, název Národního programu, úplné kódové označení a úplný název předmětu dotace,
- c) registrační číslo žádosti,
- d) označení příjemce dotace, a to:
  - u fyzických osob jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo, bylo-li přiděleno, obchodní firma nebo název, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa podnikání, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu, registrační číslo dodavatele⁴, bylo-li přiděleno, bankovní spojení,
  - u právnických osob obchodní firma (v přesném znění uvedeném ve Výpisu z obchodního rejstříku), identifikační číslo, adresa sídla, právní forma, registrační číslo dodavatele⁴, bylo-li přiděleno a bankovní spojení,
- e) účel dotace,
- f) výši dotace, včetně případného krácení podle bodu IV písm. c),
- g) lhůtu, v níž musí být stanoveného účelu dosaženo,
- h) datum vydání Rozhodnutí,
- i) podmínky použití dotace a další ustanovení:
  - povinnost příjemce dotace podrobně se seznámit s Národním programem, Zásadami a příslušnými metodikami a plnit podmínky v nich uvedené,
  - povinnost příjemce dotace dodržet podmínku, že předmět dotace nebude použit výhradně a pouze ke komerčním účelům, bez ohledu na plnění Národního programu,
  - vymezení práv a povinností příjemce dotace podle části B bodu 1.4 zajišťující v maximální možné míře kontinuitu využití podporovaného předmětu dotace jako genetického zdroje, tj. že příjemce dotace zachová dotčené genetické zdroje minimálně na stávající úrovni, že bude řádně a ve stanoveném rozsahu zajišťovat aktivity a služby vyplývající ze zadání Národního programu, popř. smluv s ÚHÚL, a že dodrží ohlašovací povinnost k ministerstvu a ÚHÚL při jakémkoliv neplánovaném nestandardním nakládání s uvedenými genetickými zdroji v období uvedeném v Rozhodnutí,
  - ustanovení, že v souladu s § 15 rozpočtových pravidel si ministerstvo vyhrazuje právo neproplatit stanovenou částku dotace v případě zjištění skutečností, které by opravňovaly ministerstvo k odnětí dotace a v případě vázání prostředků státního rozpočtu.

VII. Způsob poskytování a účtování dotací:

- a) poskytnuté finanční prostředky mají charakter investičních i neinvestičních dotací,
- b) žadatelé podle části B bodů 1.3.2 a 1.4, kteří jsou plátcí daně z přidané hodnoty, uvádí výši nákladů bez daně z přidané hodnoty,
- c) dotace se účtují na zvláštní účet v souladu se směrnou účtovou osnovou, účetními metodami a daňovou evidencí – příjemce dotace, který nemá povinnost vést účetnictví, je povinen zajistit řádné zaevidování v rámci daňové evidence,
- d) finanční prostředky se poskytují převodem na bankovní účet příjemce (v případě příspěvkových organizací obcí na bankovní účet zřizovatele) v souladu s ustanovením

---

⁴ § 22 písm. f) zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů

- § 16 rozpočtových pravidel a podle § 28 odst. 12 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- e) příjemce dotace, kterému byla poskytnuta dotace ve výši určitého procenta z nákladů činnosti, respektive výdajů, nebo fixní částka na činnost, která je předmětem dotace, prokazuje v účetnictví výši nákladů, respektive výdajů, vynaložených na podporovanou činnost,
  - f) v případě přiznané dotace příspěvkovým organizacím uvedeným jako příjemce dotace, se o příslušnou částku účelově zvýší příspěvek na činnost formou rozpočtového opatření; v těchto případech se mění dotační prostředky na příspěvek,
  - g) u předmětu dotace podle části B bodu 1.4.2 se může dotace poskytovat v průběhu roku formou záloh.

VIII. Kontrola dodržování Zásad:

- a) v souladu s § 39 rozpočtových pravidel a v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“) a zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), mohou kontrolu provést ministerstvo, popř. Ministerstvo financí, místně příslušný finanční úřad, Nejvyšší kontrolní úřad a další subjekty oprávněné provádět kontroly; kontrolu mohou provádět také příslušné orgány EU, zejména Evropská komise, Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a Evropský účetní dvůr,
- b) kontrola může být prováděna ode dne zaregistrování žádosti,
- c) předmětem kontroly u žadatelů či příjemců podpory je dodržování podmínek souvisejících s poskytnutím dotace vyplývajících z těchto Zásad a z Rozhodnutí,
- d) o provedené kontrole bude sepsán kontrolní protokol ve třech stejnopisech; jeden stejnopis kontrolního protokolu obdrží kontrolovaný příjemce dotace, druhý příslušný odbor ministerstva a třetí koordinátor Národního programu (ÚHÚL).

IX. Závěrečná ustanovení:

V odůvodněných případech může ministerstvo v průběhu roku provádět úpravy těchto Zásad.

Dotace podle části B bodů 1.1 a 1.3 budou oznámeny Evropské komisi podle čl. 108 Smlouvy o fungování EU. Zásady mohou být na základě požadavků Evropské komise následně upraveny.

ČÁST B

Předměty dotace

1.1 Podpora genových základů

Účel dotace:

Podpora existence a obhospodařování genových základů lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin (dále jen „vyhláška č. 393/2013 Sb.“).

Příjemce dotace:

Příjemcem dotace je pouze žadatel o dotaci, který je účastníkem Národního programu, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na ÚHÚL, platný doklad o zařazení genetického zdroje, který je předmětem žádosti, do Národního programu.

Maximální výše dotace:

Sazba 200,- Kč/ha/rok.

Podmínky poskytnutí dotace:

- Genová základna je vyhlášena v souladu s platnou právní úpravou (zákon č. 149/2003 Sb.).
- Způsob obhospodařování genové základny je v souladu s platnou právní úpravou (zákon č. 149/2003 Sb. a vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „vyhláška č. 29/2004 Sb.“).
- Genová základna je zařazena do aktuálního Národního programu.
- Žadatel se zaváže, že genová základna, která je předmětem podpory, zůstane zařazena do aktuálního Národního programu minimálně do 30. 9. následujícího kalendářního roku, pokud doba platnosti vyhlášení genové základny neuplyne dříve.
- Podpora se vztahuje pouze na porostní skupiny, ve kterých se nacházejí dřeviny, pro které byla genová základna vyhlášena, se zastoupením uvedeným v lesním hospodářském plánu nebo lesní hospodářské osnově minimálně 5 %.
- Žadatel akceptuje zveřejnění údajů o jeho účasti v Národním programu a údajů o genetickém zdroji, který je předmětem žádosti, v ústřední evidenci vedené ÚHÚL podle § 2g odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb.
- Žádosti o dotaci budou podány podle postupů a termínů uvedených v části A a podle části D příloh č. 1 až 4A.

1.2 Podpora uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu

Upozornění:

Podpora uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu, porostů fenotypové třídy A pro všechny lesní dřeviny uvedené v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb. a porostů fenotypové třídy B pro všechny lesní dřeviny uvedené v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., s výjimkou smrku ztepilého (*Picea abies* Karst.), borovice lesní (*Pinus sylvestris* L.) a modřínu opadavého (*Larix decidua* Mill.) zařazených do Národního programu bude poskytnuta z **Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020**.

Aktuální stav lze sledovat na adrese: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014-2020>.

1.3 Podpora zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu

1.3.1 Podpora rodičů rodiny, ortetů a klonů jako zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu

Účel dotace:

Podpora existence a obhospodařování rodičů rodiny, ortetů a klonů, tedy jedinců cenných a ohrožených regionálních populací lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., zejména za účelem naplnění Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin, zakládání semenných sadů, směsí klonů a sbírek klonů.

Příjemce dotace:

Příjemcem dotace je pouze žadatel o dotaci, který je účastníkem Národního programu, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na ÚHÚL, platný doklad o zařazení genetického zdroje, který je předmětem žádosti, do Národního programu.

Maximální výše dotace:

Sazba 1 000,- Kč/jeden uznaný rodič rodiny, ortet nebo klon/rok.

Podmínky poskytnutí dotace:

- Rodič rodiny, ortet nebo klon je uznán jako zdroj kvalifikovaného reprodukčního materiálu v souladu s platnou právní úpravou (zákon č. 149/2003 Sb.).
- Rodič rodiny, ortet nebo klon je zařazen do aktuálního Národního programu.
- Žadatel se zaváže, že rodiče rodiny, ortety nebo klony, které jsou předmětem podpory, zůstanou zařazeny do aktuálního Národního programu minimálně do 30. 9. následujícího kalendářního roku, pokud doba uznání zdroje neuplyne dříve.
- Žadatel akceptuje zveřejnění údajů o jeho účasti v Národním programu a údajů o genetickém zdroji, který je předmětem žádosti, v ústřední evidenci vedené ÚHÚL podle § 2g odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb.
- V případě rodičů rodiny byl v období od 1. 10. předchozího kalendářního roku do 30. 9. běžného roku proveden sběr semenného materiálu (bylo vystaveno potvrzení o původu), s výjimkou zvláště chráněných a ohrožených druhů uvedených v tabulce č. 1.

- V případě ortetů a klonů byl v období od 1. 10. předchozího kalendářního roku do 30. 9. běžného roku proveden odběr částí rostlin (bylo vystaveno potvrzení o původu), s výjimkou zvláště chráněných a ohrožených druhů uvedených v tabulce č. 1.
- Žádosti o dotaci budou podány podle postupů a termínů uvedených v části A a podle části D příloh č. 1 až 3 a 4B.

Tab. č. 1: Seznam zvláště chráněných druhů lesních dřevin a druhů lesních dřevin uvedených v Červeném seznamu, na které lze poskytnout dotaci

Vědecký název	Český název	Poznámka
<i>Alnus alnobetula</i> (Ehrh.) K. Koch	olše zelená	ČS C2
<i>Betula carpatica</i> Waldst. et Kit. ex Willd.	bříza karpatská	ČS C4b
<i>Betula nana</i> L.	bříza trpasličí	ZCHD + ČS C1
<i>Betula oycoviensis</i> Besser	bříza ojcovská	ČS C1
<i>Malus sylvestris</i> Mill.	jabloň lesní	ČS C4b
<i>Pinus rotundata</i> Link	borovice blatka	ČS C2
<i>Populus nigra</i> L.	topol černý	ČS C1
<i>Quercus cerris</i> L.	dub cer	ČS C2
<i>Quercus dalechampii</i> Ten.	dub žlutavý	ČS C4b
<i>Quercus polycarpa</i> Schur	dub mnohoplodý	ČS C4b
<i>Quercus pubescens</i> Willd.	dub pýřitý	ZCHD + ČS C3
<i>Quercus virgiliana</i> (Ten.) Ten.	dub jadranský	ČS C4b
<i>Salix appendiculata</i> Vill.	vrba velkolistá	ZCHD + ČS C1
<i>Salix daphnoides</i> Vill.	vrba lýkocová	ČS C2
<i>Salix eleagnos</i> Scop.	vrba šedá	ČS C2
<i>Salix hastata</i> L.	vrba hrotolistá	ČS C1
<i>Salix myrsinifolia</i> Salisb.	vrba černající	ZCHD + ČS C1
<i>Salix repens</i> L.	vrba plazivá	ZCHD + ČS C2
<i>Salix rosmarinifolia</i> L.	vrba rozmarýnolistá	ZCHD + ČS C3
<i>Sorbus albensis</i> Lepší et al.	jeřáb labský	ČS C2
<i>Sorbus alnifrons</i> Kovanda	jeřáb olšolistý	ČS C1
<i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz	jeřáb muk	ČS C2
<i>Sorbus barrandienica</i> P. Vít, M. Lepší et P. Lepší	jeřáb barrandienský	ČS C1
<i>Sorbus bohémica</i> Kovanda	jeřáb český	ZCHD + ČS C2
<i>Sorbus danubialis</i> (Jáv.) Kárpáti	jeřáb dunajský	ČS C3
<i>Sorbus eximia</i> Kovanda	jeřáb krasový	ČS C2
<i>Sorbus gemella</i> Kovanda	jeřáb džbánský	ČS C1
<i>Sorbus graeca</i> (Spach) S. Schauer	jeřáb řecký	ČS C3
<i>Sorbus hardeggensis</i> Kovanda	jeřáb hardecký	ČS C4b
<i>Sorbus milensis</i> M. Lepší et al.	jeřáb milský	ČS C1
<i>Sorbus omissa</i> Velebil	jeřáb opominutý	ČS C1
<i>Sorbus pauca</i> M. Lepší et P. Lepší	jeřáb bezděžský	ČS C1
<i>Sorbus portae-bohemicae</i> M. Lepší et al.	jeřáb soutěstkový	ČS C1
<i>Sorbus rhodantha</i> Kovanda	jeřáb manětínský	ČS C1
<i>Sorbus sudetica</i> (Tausch) Bluff et al.	jeřáb sudetský	ČS C1
<i>Taxus baccata</i> L.	tis červený	ZCHD + ČS C3

Vysvětlivky:

ZCHD – druhy zvláště chráněné (příloha č. II vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů).

ČS C1 až C3 a C4b – druhy uvedené v Červeném seznamu cévnatých rostlin České republiky, kde kategorie **C1** jsou druhy kriticky ohrožené, **C2** jsou druhy silně ohrožené, **C3** jsou druhy ohrožené a **C4b** jsou vzácnější taxony vyžadující pozornost, nedostatečně prostudované.

1.3.2 Podpora semenných sadů a směsí klonů

Účel dotace:

- 1) Podpora zakládání semenných sadů a směsí klonů při činnostech souvisejících se zakládáním těchto objektů a jejich obhospodařováním v období před uznáním za účelem vytváření předpokladů pro využívání a reprodukci potomstev s vysokou genetickou hodnotou lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb. v rámci lesního hospodářství České republiky.
- 2) Podpora obhospodařování uznaných semenných sadů a směsí klonů za účelem vytváření předpokladů pro využívání a reprodukci potomstev s vysokou genetickou hodnotou lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb. v rámci lesního hospodářství České republiky.

Příjemce dotace:

Příjemcem dotace je pouze žadatel o dotaci, který je účastníkem Národního programu, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na ÚHÚL, platný doklad o zařazení genetického zdroje, který je předmětem žádosti, do Národního programu.

Maximální výše dotace:

Do 80 % prokázaných nákladů vynaložených na dosažení účelu dotace.

Podmínky poskytnutí dotace:

- Splnění všech požadavků daných platnou právní úpravou (zákon č. 149/2003 Sb. a vyhláška č. 29/2004 Sb.), včetně registrované a schválené dokumentace v aktuálním stavu.
- V případě již založených avšak dosud neuznaných semenných sadů nebo směsí klonů jsou semenný sad nebo směs klonů řádně zaregistrovány v souladu s platnou právní úpravou (zákon č. 149/2003 Sb. a vyhláška č. 29/2004 Sb.).
- Semenný sad nebo směs klonů jsou zařazeny do aktuálního Národního programu.
- Žadatel se zaváže, že semenné sady nebo směsi klonů, které jsou předmětem podpory, zůstanou zařazeny do aktuálního Národního programu minimálně do 30. 9. následujícího kalendářního roku, pokud doba uznání zdroje neuplyne dříve.
- Žadatel akceptuje zveřejnění údajů o jeho účasti v Národním programu a údajů o genetickém zdroji, který je předmětem žádosti, v ústřední evidenci vedené podle § 2g odst. 2 zákona č. 149/2003 Sb. ÚHÚL.
- U nově registrovaných semenných sadů nebo směsí klonů (po 1. 1. 2015) byly odevzdány určené osobě (Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.) referenční vzorky reprodukčního materiálu, ze kterého byly semenný sad nebo směs klonů založeny

za účelem možnosti kontroly genetického původu jedinců v semenném sadu nebo směsi klonů; předání vzorků určené osobě koordinuje ÚHÚL.

- Účelné vynaložení finančních prostředků za cenu danou výsledkem zadávacího řízení nebo za cenu v daném místě a čase obvyklou.
- Žádosti o dotaci budou podány podle postupů a termínů uvedených v části A a podle části D příloh č. 1 až 3.

1.4 Podpora Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin

1.4.1 Podpora zřízení Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin

Účel dotace:

Podpora zajištění funkce určené osoby související s Národním programem a činností a službami Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin provozované určenou osobou v souladu se zákonem č. 149/2003 Sb. a mezinárodními dohodami a závazky s účastí ČR (Úmluva o biologické rozmanitosti, rezoluce ministerských konferencí Forest Europe, EUFORGEN, EUFGIS), zejména podpora technického a technologického vybavení pro zřízení Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin provozované určenou osobou za účelem dlouhodobého uchovávání osiva a explantátů lesních dřevin ve specifických podmínkách.

Účelem dotace je zejména:

- pořízení technického zařízení na získávání oddílů osiva za účelem uchování v bance osiva a explantátů,
- pořízení technického vybavení na uchovávání oddílů osiva v bance osiva a explantátů ve specifických podmínkách,
- pořízení technického vybavení potřebného k zajištění bezpečné a dlouhodobé konzervace vybraných vegetativně množených druhů lesních dřevin v kryto podmínkách,
- pořízení záložních zdrojů elektrické energie.

Příjemce dotace:

Určená osoba (Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.).

Maximální výše dotace:

Do 100 % prokázaných nákladů vynaložených na dosažení účelu dotace, maximálně však do výše limitu 10 000 000,- Kč.

Podmínky poskytnutí dotace:

- Pořízené investice budou využity pouze pro účely zajištění činnosti Národní banky osiva a explantátů.
- Schválená Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin, včetně schválených metodik a technologických postupů získávání, zpracovávání, uchovávání, regenerace a evidence vzorků osiva a explantátů lesních dřevin.
- Žádost o dotaci bude podána podle postupů a termínů uvedených v části A a podle části D příloh č. 1 až 3.

1.4.2 Podpora činnosti Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin

Účel dotace:

Podpora zajištění plnění funkce určené osoby, koordinace činností a služeb spojených s Národním programem a činností a služeb Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin provozované určenou osobou v souladu se zákonem č. 149/2003 Sb. a mezinárodními dohodami a závazky s účastí ČR (Úmluva o biologické rozmanitosti, rezoluce ministerských konferencí Forest Europe, EUFORGEN, EUFGIS).

Podporovány budou zejména tyto činnosti:

- Naplňování Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin podle stavu zdrojů, kvality úrod a plodivosti jednotlivých dřevin a podle stavu a výskytu populací a jedinců ohrožených druhů lesních dřevin.
- Koordinace a zajištění sběrů semenného materiálu a explantátů lesních dřevin za účelem uložení v Národní bance osiva a explantátů lesních dřevin.
- Zabezpečení dlouhodobého uchování genetických zdrojů druhů lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., v souladu s Koncepcí Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin.
- Monitorování kvality dlouhodobě skladovaných vzorků osiva a explantátů lesních dřevin a realizace potřebné regenerace vzorků explantátů.
- Výměna vzorků se zahraničím v souladu s mezinárodními standardy a závazky České republiky.
- Poskytování informací domácím i zahraničním uživatelům spolu se zajišťováním mezinárodní spolupráce.
- Poskytování informací veřejnosti o významu genetických zdrojů a o významu, cílech a výsledcích Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin.
- Zajišťování úkolů vyplývajících z ochrany genetických zdrojů v mezinárodním měřítku.
- Zajišťování standardizace postupů a parametrů při práci s genetickými zdroji lesních dřevin v souladu s přijatými mezinárodními standardy a závazky.

Příjemce dotace:

Určená osoba (Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.).

Maximální výše dotace:

Do 100 % prokázaných nákladů vynaložených na dosažení účelu dotace, maximálně však do výše limitu 7 000 000,- Kč.

Podmínky poskytnutí dotace:

- Schválená Koncepce Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin, včetně schválených metodik a technologických postupů získávání, zpracovávání, uchovávání, regenerace a evidence vzorků osiva a explantátů lesních dřevin.
- Žadatel o dotaci (určená osoba) přikládá k žádosti návrh rozsahu prací a výkonů v období od 1. 10. předchozího kalendářního roku do 30. 9. běžného roku, které bude v rámci dotačního předmětu v daném období vykonávat, a kalkulaci předpokládaných nákladů podle vzoru uvedeného v části D příloze č. 5,
- Žadatel o dotaci (určená osoba) předloží ministerstvu nejpozději do 30. 9. běžného roku konečné vyúčtování nákladů na činnost Národní banky osiva a explantátů v předmětném období,
- Žádosti o dotaci budou podány podle postupů a termínů uvedených v části A na formulářích, jejichž obecné vzory jsou uvedeny v části D přílohách č. 1 až 3 a 5.

ČÁST C

Účinnost

- a) Těmito Zásadami se upravují podmínky poskytování a užití účelových dotací na zachování vybraných genetických zdrojů na období 2014–2018, přičemž dotace podle části B bodu 1.4.1 bude vyplácena pouze v roce 2014 a dotace podle části B bodů 1.1, 1.3 a 1.4.2 budou vypláceny v letech 2015–2018.
- b) Zásady jsou platné a účinné dnem podpisu ministra zemědělství.

V Praze dne 27. 8. 2014

Ing. Marian Jurečka, v. r.
ministr zemědělství

ČÁST D

Vzory formulářů

- PŘÍLOHA Č. 1   Vzor žádosti o poskytnutí dotace
- PŘÍLOHA Č. 2   Vzor čestného prohlášení
- PŘÍLOHA Č. 3   Vzor čestného prohlášení podle zákona č. 171/2012 Sb., kterým se mění zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- PŘÍLOHA Č. 4A   Vzor přílohy k žádosti o poskytnutí dotace podle části B bodu 1.1 (Podpora obhospodařování genových základů)
- PŘÍLOHA Č. 4B   Vzor přílohy k žádosti o poskytnutí dotace podle části B bodu 1.3.1 (Podpora rodičů rodiny, ortetů a klonů)
- PŘÍLOHA Č. 5   Vzor předběžné/konečné kalkulace nákladů na činnost Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin

Datum přijetí a číslo jednací pověřené osoby:	Jednotné podací místo: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem Nábřeží 1326 250 01 Brandýs nad Labem–Stará Boleslav
---	--

Žádost o poskytnutí dotace

Vyplní ÚHÚL
Registrační č. žádosti:

Žadatel – fyzická osoba/právnícká osoba (vyplňujte HŮLKOVÝM PÍSMEM)
--

Fyzická osoba

Jméno:	Příjmení:
Titul před jménem:	Titul za jménem:
Obchodní firma nebo název:	
Datum narození:	Rodné číslo:

Právnícká osoba

Název (podle Obchodního rejstříku):
--

Adresa: Fyzická osoba uvede adresu místa trvalého pobytu nebo adresu místa podnikání, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu; právnícká osoba uvede adresu sídla

Ulice:	č.	PSČ:	Obec:
IČ, bylo-li přiděleno	Mobil:	Tel:	
E-mail:	Registrační číslo dodavatele, bylo-li přiděleno¹⁾:		
Adresa pro doručování (vyplňte pouze, pokud se liší od adresy sídla):			

Tituly, příjmení, jméno a funkce osoby oprávněné jednat jménem žadatele:	
--	--

Finanční úřad (správce daně):	
Plátce DPH:	ANO - NE

Bankovní spojení žadatele	
Název banky:	
Číslo účtu žadatele/kód banky:	

Požadovaná výše dotace v rámci jednotlivých předmětů dotace			
Předmět dotace		Požadovaná výše dotace v Kč ²⁾	
		Investiční	Neinvestiční
1.1	Podpora genových základen	×	
1.3.1	Podpora rodičů rodiny, ortetů a klonů	×	
1.3.2	Podpora semenných sadů a směsí klonů	×	
1.4.1	Podpora zřízení Národní banky osiva a explantátů		×
1.4.2	Podpora činnosti Národní banky osiva a explantátů	×	

Celkem požadovaná částka (Kč)²⁾:	
--	--

Datum, podpis, příp. razítko žadatele nebo jeho oprávněného zástupce:

STANOVISKO pověřené osoby (ÚHÚL):
<p>Žádost se ☐ doporučuje ☐ částečně doporučuje ☐ nedoporučuje ke schválení (zaškrtněte odpovídající údaj)</p> <p>Při nedoporučení nebo částečném nedoporučení ke schválení jsou důvody uvedeny v přílohách č. ....</p> <p>Datum, jméno a podpis oprávněného zástupce pověřené osoby:</p> <p>Otisk razítka pověřené osoby:</p>

¹⁾ § 22 odst. 1 písm. f) zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem, ve znění pozdějších předpisů

²⁾ zaokrouhлено na celé Kč směrem dolů

Čestné prohlášení
(VYPLNÍ FYZICKÁ I PRÁVNICKÁ OSOBA)

- Prohlašuji, že všechny informace uvedené v žádosti jsou úplné a pravdivé, a že jsem neobdržel v příslušném roce na činnost nebo na předmět, pro který žádám podporu, dotaci nebo finanční příspěvek z rozpočtových kapitol státního rozpočtu, ze státních fondů, nebo dotaci z jiných národních či evropských veřejných zdrojů. Jsem si vědom právních následků, které mohou vyplývat z uvedení nepravdivých informací.
- Prohlašuji, že ke dni podání žádosti nesplňuji definici podniku v obtížích ve smyslu Pokynů Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020 (Úř. věst. C 204, 1. 7. 2014, s. 1).
- Svým podpisem potvrzuji, že jsem se podrobně seznámil se Zásadami Ministerstva zemědělství, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018.
- Souhlasím se zveřejněním údajů vyplývajících z Rozhodnutí: jméno a příjmení (obchodní firma nebo název), rok narození, adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa podnikání (adresa sídla právnické osoby), identifikační číslo, předmět dotace, výše dotace a podmínky poskytnutí dotace.

Datum, podpis, příp. razítko žadatele nebo jeho oprávněného zástupce:

Čestné prohlášení

podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“)
(VYPLŇUJE POUZE PRÁVNICKÁ OSOBA)

Žadatel podle rozpočtových pravidel **čestně prohlašuje, že:**

1. podle § 14 odstavce 3 písmena e) bodu 2 zákona

- neexistují osoby s podílem v osobě žadatele.

(v opačném případě doloží tyto informace podle platného znění zákona č. 171/2012 Sb.)

2. podle § 14 odstavce 3 písmena e) bodu 3 zákona

- neexistují osoby, v nichž má (žadatel) podíl.

(v opačném případě doloží tyto informace podle platného znění zákona č. 171/2012 Sb.)

3. podle § 14 odstavce 3 písmena e) bodu 4 zákona

- neexistují osoby, které jsou s žadatelem o dotaci v obchodním vztahu a mají z jeho podnikání nebo jiné výdělečné činnosti prospěch, který se liší od prospěchu, který by byl získán mezi nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek.

(v opačném případě doloží tyto informace podle platného znění zákona č. 171/2012 Sb.)

Datum, podpis, příp. razítko žadatele nebo jeho oprávněného zástupce:

Příloha k žádosti o poskytnutí dotace – podle části B bodu 1.3.1 (Podpora rodičů rodiny, ortetů a klonů)

Poř. č.	Evidenční číslo uznané jednotky	Doklad o sběru reprodukčního materiálu ¹⁾	Sazba v Kč na 1 ks (rodič rodiny, ortet, klon) ²⁾	Požadovaná výše podpory v Kč ³⁾	Vyjádření pověřené osoby

1) Uvede se číslo potvrzení o původu vystavené na reprodukční materiál pocházející z předmětného uznaného zdroje reprodukčního materiálu v období od 1. 10. předchozího kalendářního roku do 30. 9. běžného roku

2) Sazba uvedená v Zásadách

3) Odpovídá sazbě na 1 kus (zaokrouhлено na celé Kč směrem dolů)

PŘEDBĚŽNÁ KALKULACE/KONEČNÉ VYÚČTOVÁNÍ¹⁾ nákladů na činnost Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin**Kód a název předmětu dotace:** 1.4.2 Podpora činnosti Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin**Příjemce dotace:** Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.**Rok řešení:**

Kategorie nákladů	Příspěvek MZe v tis. Kč	Jiné zdroje v tis. Kč	CELKEM v tis. Kč
1. Náklady celkem			
2. Z toho přímé náklady			
2.1 Osobní			
2.2 Zařízení (pouze neinvestiční)			
2.3 Subdodávky (výjimečně)			
2.4 Cestovné			
2.5 Materiál, služby			
2.6 Specifické náklady			
3. Z toho nepřímé náklady			

Poznámky k některým položkám:

2.3 Subdodávky - měly by se využívat zcela výjimečně (otázka kompetence, kvalifikace a autorizace pracovišť pro řešení Národního programu, po projednání s koordinátorem Národního programu (pověřená osoba) a jeho souhlasu)

2.6 Specifické náklady by měly být charakterizovány a slovně komentovány (např. množství oddílů získaných do Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin, náklady na získání jednoho oddílu apod.)

3. Režie by měla odpovídat struktuře plánovaných nákladů, podle rozhodnutí MZe o poskytnutí dotace na příslušný rok nesmí překročit 20 % uznaných nákladů

Datum: **Podpis (razítko) statutárního zástupce příjemce dotace:****Stanovisko Ministerstva zemědělství:**¹⁾ nehodící se škrtněte